

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**LEGVM PON||TIFICIARVM GRE-||gorij noni, seu
Decretalium pentateu-||chus**

Mesnart, Martin

Parisiis, 1555

III. De Simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63486)

1. *Cum for
rius.* Quod si hypodiaconus calumniosè diaconi
adufabit: hypodiaconatus officio priuator, ve
beribus publice castigatus in exilium depon
tor.

2. *Cum
dilectus.* Sin denunciator tantum in obiectorum pu
batione deficiet: donec canonicè suam purga
uerit innocentiam, ab officio beneficio suspen
ditor.

De simonia Tit. 3.

6. *Sicut. i.* SImoniaca pestis, vt primùm eius signa de
ruerint, ab ecclesia dei eliminator, repellitur.

*Qui simoniam adufare possunt, vel
contra illam testificari.*

3. *Si domi
nus.* **Q**uilibet catholicus in propalanda simonia
ne respuitor, sed & ad id precibus re
uitator.

7. *Tanta
est.* Serui quoque aduersus heros suos, meretri
ces, & criminosi quilibet ad adufationem si
monie admittuntor.

31. *Licet
hely.* Sed & testibus in iudicio anquisitionis contra
se de simonia deponentibus abbas exceptionem
quidè conpirationis & inimicitiarum obiecit
valeto, cæteras autem ne valeto.

32. *Per
Euas. i.* Sin criminale iudicium adufationis moue
bitur, idque contra fecularem, & eum excellen
tioris dignitatis, aut qui prius optumè fame sue
rit, nec grauiter infamatum, aut qui non facile
absque scandalo puniri potest, aut si nec
dum erunt testes de crimine emendati queis

paria maiorave crimina obiicientur, ac in ad-
cusatum sola testium dicta non etiam alia ad-
minicula inducentur: aliud fortè obseruator.

*Quibus casibus prohibita sit pecunia, si-
moniamve inducat, vel non.*

EPISCOPVS (vt à prælatis auspicemur) ma-
num quam in ordinatione imponit, vt & mi-
nister vocem, notarius calamum ne vendito. vn-
de pro ordinatione, vsu pallii, chartis, pastellis
qui ordinatur ne quid dato.

Sic & pro ecclesiarum consecratione nihil
præter procurationem episcopus exigit.

Omnino autem pro ministerio ecclesiasti-
co exercendo, vicariis adsignandis, chrismate ne
quid exigit.

Nedum autem pro chrismatis & olei rece-
ptione, sed nec pro sepultura quicquam adtin-
gitor, nève quis consuetudine defenditor.

Item pro consecrationibus episcoporum,
benedictionibus abbatum, vt & ordinibus cle-
ricorum conlatis, conferundisve nemo quic-
quam quocunque prætextu consuetudinis exi-
gere præsumito.

Maximè autem in abbatibus Cisterciensis
ordinis solennes & sumptuariæ installationes
prohibentor. Sed & installantes Episcopi, Ar-
chiepiscopiue antiqua professionis formula cõ-
tenti sunt.

Sanè si electus ordinatori vel consecratori suo
sine pacto modicum aliquod electuarium due-

1. In ordi-
nando.

10. Cũ sit
Romana.

21. Ad
nostram.

8. Nõ sa-
tis in fi.

39. Sicut.
ij.

43. Nõ dei

18. Etsi
questio-
nes.

De Simonia.

rit, quod probabiliter animū accipientis moturū peruorsurū non fiet: vtrique sine fraude esto.

21. *Mattheus.* Aliud si electo sciente & consentiente contradictori data fiet pecunia vt à contradictione desisteret. tunc enim electus vtpote simoniacus actutum administrationem dimittito.

33. *Sicut. ij* Sin pro electo fortè confirmando pecunia data fiet, & hoc nedum eo non consentiente, sed & expressim vetante, nec postea ratum habente: olli nihil imputator, olli sine fraude esto.

27. *Nobis* Alioquin si fuit electoribus promissa pecunia licet ignorassit electus (nisi hoc in fraudem eius factum fiet) electio, vtpote simoniaca, reprobator. Cæterum cum electo propter vitium simoniæ reprobato episcopus ne dispensato.

46. *Mandato.* Si cui autem Romanus episcopus cum monachis pecunia receptis dispensandi mandatum duerit: hoc & ad abbates extēditur. qui quidem ad resignanda spiritualia temporaliaue nullo pacto sed adfectu tantum vltro citroque precedente quæ sita ne tenentor. ea de re soli Ioui satisfaciuntor.

34. *Tuam.* Ita & si quis clericus bona sua ecclesiæ conferat expresso pacto vt in ea canonicus recipiatur, & illa sibi pro præbendo recipiat: Simonia quidem esto. Sin absque pacto: non item. Si tamen dantis & recipientium ea mēs erit: vtrique apud deum & cœlum rei suntor.

15. *Quere lam.* Ecclesia enim nec emi nec redimi valetor.

17. *Ex diligenti.* Immo qui tantum pro consequendo beneficio ecclesiastico homagium, quod vocant, sese

alicui facturum, & fidelitatem præstaturum obligasset simoniam admittito. Per absolutionem certè Ro. pontificis tutus esto.

Nedum autem qui pro indispensa ecclesia temporale obsequium alicui præstasset Simonia reus esto, sed & ei super ea silentium imponitur. 12. Cum essent.

Quod si quis præbendo renuncians ad quod simoniacè, ignoranter tamen adsumptus fuerat, ad eam de nouo eligatur: is nihil sibi ex receptione prima vindicato. 26. Ex insinuatione

At semel recepto in canonicum, non obstante quòd canonicis iuxta consuetudinem præbendium non dederit, præbendum adsignator. 44. Jacobus.

Nec enim pro personis ecclesiasticis in sedem deducendis, sacerdotibus instituendis, ut nec nuntibus benedicendis, aliisque sacramentis collatis, seu conferendis quid exigitur. 9. Cum in ecclesia.

Idcirco pro chrismate nihil exigitur. nec nominis variatio, aut annuæ solutionis anticipatio quicquam mutato. Nihil item, ut dictum est, pro ecclesiarum inuestitura penditur, & pendendi consuetudo per hæcæsanum aboletur. 26. Inuatio

Multò fortius pro excommunicato absoluendo ne quid exigitur. Si creditori debitum reddidit: ne quid amplius petitor, gratis absoluitur. 24. Ad aures.

Publicè autem peccantem nemo precio, gratiæve episcopo, eiusve ministris celato, neu impœnitentem, aut minùs bene pœnitentem reconciliato, eiusve reconciliationis testimonium fert, aut debitè pœnitentem à reconciliatione arceto. vtrumque enim simoniacum esto. 14. Nemo

De Simonia.

42. *Ad apostolicā* In summa: Ecclesiastica sacramenta liberiter per clericos conferuntur, at laici qui laudabiles consuetudines immutare nitentur per episcopum loci compescuntur.

Quibus pœnis adficiantur simoniaci.

41. *Andrius.* EPISCOPVS (vt à prælatiſ ſemper occipimus) qui, vt clericos in eccleſiis ſibi ſubiectiſ inſtitui, monachos profiteri, mortuos inhumari permitteret, quid accepſit, duplionem reddere reſtituito. hoc totum in vtilitatem locorum, quorum fuerit diſpendium exſolutum, fideliter conuertitor.

11. *De hoc in ſi.* Nam & rex principēſve, qui, vt electioni prælati cōſentirent, quid accepſint, accepta ipſi eccleſiæ plenè reſtituere inducuntur.

38. *Conſulere.* Quod ſi qui vicedominatum, aliãve rerum eccleſiasticarum adminiſtrationem ſordidè ambiſerint: & hi & vendentes cum Simone percelluntur. ab eccleſia, quam ita numo deturpare voluere, excluduntur.

19. *Veniēs* Abbas autem & conventus ſi pro recipiundo monacho pecuniam ex pacto accepſint: eam reſtituere compelluntur. Idem abbas & maiores monaſterii ab officii exequutione ſuſpecti, ita receptus in alio monaſterio degito.

8. *Non ſatis in pri.* A monachandis enim pecunia ne requiritur, neu prioratus aut capellę monachorum aut clericorum annua diſtractione venduntur, nec ab eo cui earum regimen committitur pretium exigitor. Qui ſecus faxit dans ac recipiens cum

Simone damnas esto.

Quod si qui regulareis canonici monachive ^{25. De re}
per Simoniam scienter monasticum locum in- ^{gularibus}
depti sint: locum dimittuto, solitudines seu alia
districtiora monasteria adeuto, in his excessum
suum iugiter deslento. Sin ignoranter: ad renū-
ciandum loco coguntor. in eodem postmodum
(si sine scandalo potis erit) remanento. alioquin
in alio ipsius ordinis conlocantor.

Hæc tamen distinctionem hanc recipiunt. ^{30. Dile-}
Nam si per adulationem constabit fuisse mo- ^{ctus. ij.}
nachum pecunia receptum: ni ea sine taxatione
gratis oblata fiet, tam in dantes, quàm in reci-
pientes canonicę seueritatis vltio exercetor. Sin
per inquisitionem solâ: receptus in arctius mo-
nasterium dirigitor. prælato, maioribus mona-
sterii, & officialibus pœnitentia competens in-
dicitor. qua pendente ab ordinum executione
suspenduntor.

Religiosæ quoque precio receptæ vnà cum ^{40. Quo-}
recipiētibus de monasterio pelluntor, in arctio- ^{niam.}
ra ad pœnitentiam agendam retruduntor. A
hoc statutum receptæ in aliis eiusdem ordinis lo-
cis conlocantor. Si multum non feret: in pro-
priis remanento. Arctius gradum tenento.
hæc ad religio publicantor.

dicere quis ordinandus præsentatori suo aliquid ^{20. Ex-}
ex pacto duerit: simoniacus esto. Religionē as- ^{tua.}
sumere & perpetuò ab officio abstinere mone-
tor. Si induci nõ poterit, & occultus fiet: ne co-
gitor. olli tamen secreta pœnitentia indicitor.

De Simonia.

37. *Per
huic. ij.* Immo qui in hypodiaconum ordinatus cum suppositicio præsentatore suo tantum pepigit nihil se ab eo petiturum, et si peccare non existimasset, in suscepto ordine ministrare, aut ad superiores ascendere sine dispensatione ne valet.
45. *Si quis* Generaliter autem si quis aliquem ordinatum ad ordinem præsentasset ea lege ne ab eo superiorum provisione molesteretur: ordinator à collatione, præsentator ab administratione ordinum per triennium, ordinatus autem in suscepto ordine, donec cum eis sedes apostolica dispensarit, suspensi sunt.
22. *De simoniace.* Qui verò ignorantes simoniace ordinati sunt, cum simoniaci non fient, in suis ordinibus remanere possunt.
35. *Per
huic. ij.* Quod si quis ordinatorem suum simoniacum esse quorundam relatione accepit: in suscepto ordine securè ministrato, ad superiores autem, si eum conscientia scrupus male habebit, antequam eum deposuerit, ne ascendito.
4. *Accu
satus.* Denique Simoniæ tantum ad accusatus lite pendente à sacrificio prohibetur.
5. *Quoties* ~~scilicet~~ si aliunde fortè ad superiorem suspicio peruenit ~~et non~~ obseruatur.
11. *De hoc* Sin plene confiteri fuerit Simoniæ, confessus in iure, aut infamatus quæ iurgare non poterit: deponitur.
2. *Qui
alium.* Sic, verbi gratia, qui alium in ecclesiam natum per pecuniam expulerit, & eam ita vindicasset, expellitur.
13. *Insi-
gnatum.* Sed & notorii Simoniaci beneficiis simoniace indeptis priuantur. Sin tantum publica labo-

rabunt infamia:ollis, vt se quinta sextáve manu
sui ordinis purgent, indicitor, si non potesint:
par pœna esto.

Sic qui pro chrismate quid exegerint peti- ^{16. Eaqua}
culum ordinis & dignitatis non immeritò for-
midanto.

Sic capellanus qui pro exequiis mortuorum, ^{29. Suam.}
vel benedictionibus nubentium pecuniam ex-
torserit, ni destiterit, & pro excessu satisfaxit,
pœna canonica adficitor.

Multò magis ergo si quis alicui prælato pe- ^{28. Dile-}
cuniam duerit ne in iure suo de facto mole- ^{ctus. i.}
stetur, pecuniam (maxumè si pactum non ser-
uabitur) repetito.

*Ne prælati vices suas, vel ecclesias sub an-
nuo censu concedant. Tit. 4.*

DE C A N I, vel archipresbyteri ad agendas ^{1. Præter-}
vices episcoporum, seu archidiaconorum, ^{ca. 2. Quo-}
& terminandas causas ecclesiasticas sub annuo ^{niam. 1.}
precio ne instituuntur. Si factum erit: institutus
officio priuator, episcopus officii conferendi
potestatem amittito, aliàsve distinctione eccle-
siastica percellitor. Alius qui hoc faxit à clero
remouetor.

Sic & sacerdotes cæteri ad ecclesiarum regi- ^{3. Quoniam}
men sub annuo precio ne statuuntur. ^{4.}

Ecclesiarum autem fructus ad certum vsque ^{4. Quo-}
tempus sub annuo censu cōcedi possunt. intra ^{relam.}
quod qui accepserint ne molestantor.